

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane. Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Causele scumpetei

II.

La alt loc soția unui croitor cu atelier bun dă peste un coș de varză, și fără să mai întrebe de preț, cere să-i aleagă 10 căpățini, apoi deschide punga și plătește fără nici o vorbă 50 coroane prețul lor, ca și cum ploaia abundanță n'ar fi făcut să crească varză din belșug.

Alături nevasta unui pantofar plătește fără murmur câte 30 coroane măsura de cartofi, ca și cum ar fi fost aduși din Australia, și n'ar fi crescut la 10 pași pe hotarul orașului.

Lângă dînsa o biată dăscăliță încearcă în zadar să rupă ceva din preț pentru niște cărălabă cât nucile, cari nu-i le lasă precupeața sub o coroană bucata.

Mai la vale lângă o căruță un biet funcționar inferior luptă din greu deja d'o jumătate de oră să cumpere un sac de grâu, pe care economul nici de cum nu voiește să-l dea sub 600 coroane, căci zice dînsul: cum să-l pot da mai efin, când ferul pentru rafturi am trebuit să-l plătesc cu 9 coroane kilogramul, care mă costa mai de mult 20 fileri, iar o coadă de coasă, care o plătiam mai înainte cu 60 fileri, am plătit-o azi cu 16 coroane.

O biată femeie negăsind nicăiri chibrituri este nevoită să dea 5 ouă pe o cutiuță, care costa mai de mult 2 fileri; iar un fabricant mare de chibrituri, care este silit cu legea și amenințat cu rechiționarea fabricii să le vindă la anumite persoane pe lângă permisiuni speciale cu 10 fileri cutia, are marea mângăiere să vadă cum într-o prăvălie un nou bogătan plătește cu îngânfare 12 coroane pe o cutie de chibrituri de ale sale.

Și tot asemenea observațiuni se pot face mai cu toți articolii de prima necesitate, ca sarea, soda, petrolul și altele multe, cari au ajuns prin speculațiune la prețuri fabuloase și dispar și reapar în consumațiune după cele mai caprițioase modalități și cele mai ingenioase manopere. Observatorul atent ar putea cita exemple nenumărate de asemenea natură, căci poate de când există lumea n'a fost exploatat mai tare războiul și consecințele lui de speculațiunea cea mai neomenescă ca în zilele noastre, deși istoria ne dovedește că războaiele le-a făcut totdeauna pofta de pradă și îmbogățire a unor persoane și clase sociale. Petrecând cineva numai o jumătate de cias în o băcănie, ar avea ce povesti zile întregi.

Lipsurile din Ardeal

Ardealul foarte bogat și totdeauna bine înzestrat printr'o bogată industrie, de data aceasta, are o piață săcătuită; ear toată industria înfloritoare altădată, ruinată.

Războiul de cinci ani, se resimte la fiecă pas în Țara Ardealului. Prăvăliile bogate și cu vitrinele monumentale de sticlă, sânt goale. În Țara Ardealului se mai găsesc încă «erzațurile» nemțești, care inundaseră Bucureștii în timpul ocupațiunii. Brașovul, Sibiu, Timișoara, aceste vestite centre industriale, au piețele sărace.

Negustori ardeleni vorbesc de vechia bogăție a piețelor lor ca de-o vreme din povești.

Deprețierea coroanei, mai este încă unul din izvoarele de ruină a piețelor și comerțului din Ardeal.

Și cu toate acestea, ținuturile nouă românești din Țara Ardealului, vor fi cele mai bogate izvoare ale viitoarei refaceri economice ale României Mari.

Cercetând piața orașului Cluj, care nu-i un centru economic, ci mai mult un centru cultural al foștilor asupritori unguri, vom găsi destule izvoare economice.

Clujul are o vestită fabrică de tăbăcărie și fabrică de încălțăminte.

Tot în Cluj sânt fabrici de cherestea, sodă caustică, hârtie, tutun, și chibrituri. Clujul mai este un important centru de desfacere al tuturor ținuturilor românești din nordostul Ardealului.

Toate piețele Ardealului, sânt însă în mâni străine. Ungurii și Sașii sânt stăpânitorii tuturor piețelor și ai tuturor industriilor.

Populația și capitalul românesc sânt foarte puțin reprezentate. Negustorii și industria germană sânt de asemenea, în mare parte, stăpâni ai piețelor din Ardeal.

În asemenea condiții și pentru consolidarea industriei naționale cei în drept ar trebui să se gândească în mod serios.

Conducătorii vieții noastre economice ar trebui să se gândească încă depă acuma, la refacerea și constituirea centrelor din Țara Ardealului.

Să găsească o modalitate practică chiar dela început, întrucât sânt mulți misionari ai capitalurilor străine, cari stau gata, ca la prima ocazie să repue mâna pe toate piețele lipsite și ruinate ale Ardealului.

(Jurnalul.) R. Negru.

GÂNDURI.

Răutatea de inimă este o pedeapsă de sineși.

Din noua eparhie a Clujului

Primum următoarele:

Vă rog să publicați în prețitul DVoastre ziar raportul despre ședința primă a Consistorului plenar al eparhiei nou înființate ortodoxe române a Clujului — ținute în Cluj în 4 Septembrie a. c. st. n.

La orele 8 s'a celebrat în biserica parohială din Cluj — sf. Liturghie, urmată de chemarea Duhului sfânt. — Au asistat asesorii Consistorului și distins public din Cluj.

Președintele consistorului părintele *Nicolae Ivan*, a arătat în o cuvântare înălțătoare însemnătatea zilei, când se realizează dorința înaintașilor noștri și a marelui mitropolit Andreiu Șaguna și se satisface concluzelor consistorului mitropolitan, că în acest ținut se înființează o episcopie ortodoxă română. Se știe ce înseamnă în un centru cum e Clujul înființarea unei episcopii, cu sfetnicii și consistorul său, — de unde vor avea să pornească îndrumări nouă pentru renașterea vieții religioase a credincioșilor, și pentru ridicarea poporului la o treaptă morală, culturală și economică cât mai înaltă.

Ședința s'a ținut la orele 10 a. m. în cancelaria oficiului protopresbiteral, fiind de față 22 de asesori onorari.

Dupăce președintele prezintă concluzele sinodale privitor la noua episcopie, se ia jurământul asesorilor aleși de sinodul arhidiecezan pentru eparhia Clujului — și se porcede la alegerea funcționarilor provizori ai consistorului — cari vor avea dimpreună cu președintele lui ales de sinod să înceapă organizarea noii eparhii. Se aleg cu unanimitate de voturi următorii:

1. Preotul Dr. Sebastian Stanca referent școlar.
2. Preotul Pompeiu Morușca, referent episcopesc.
3. Preotul Virgil Nistor, secretar consistorial.
4. Ion Herman, cassier.
5. Avocatul Dr. Alexandru Dragomir, juriscultat.
6. Anton Mandeal, controlor.
7. și Aurel Todoruț, protocolist arhivar.

S'a decis, ca Consistorul să-și înceapă activitatea cel mai târziu în 1 Oct. a. c. st. v.

S'au luat hotărâri privitoare la organizarea internă a activității consistorului și la arondarea nouălor cercuri electorale pentru alegerea deputaților la sinodul diecezan, care va fi chemat apoi să aleagă episcopul, și asesorii ordinari și funcționarii definitivi ai consistorului eparhial. S'a hotărât edarea unei foi oficiale, în care se vor publica circularele și comunicatele oficiale. Consistorul a primit încredințarea după o temeinică desbatere să pornească după un plan de acțiune sistematic o vie propagandă religioasă între credincioșii bisericii, ca să se treziască la o viață intensivă bisericească-culturală. O hotărâre e aceasta dintre cele mai însemnate — propaganda religioasă — dar și foarte grea. Consistorul este chemat — ca greaua problemă — să o ducă la rezolvire cât mai norocoasă, ca activitatea lui să nu se mîrginească la un birocratism sec, ci să devie un apostolat de muncă rodnică — pe toate terenele vieții neamului și ale bisericii dreptmăritoare. Acțiunea se va porni în toamna aceasta în ținuturile unde se simte mai mult lipsa.

Președintele anunță rezultatul colectei inițiate de DSa pentru zidirea unei catedrale în noua metropolă a românismului, în Cluj. S'au

subscris peste 50.000 (cincizeci mii) Coroane, iară la ședință au subscris și plătit următorii membrii: Dr. Pahone cu Dna cor. 2000—, Dr. Wilt Cor. 1000— și Dr. Buzura Cor. 1000—.

S'a decis să se facă apel la toți credincioșii să se facă colecte în toate bisericile din eparhie.

Credincioșii bisericii ortodoxe române — așteaptă muncă desinteresată și cinste dela noul consistor — și nădăjduim, că persoanele puse la conducerea eparhiei, vor ști să-și îndeplinească greaua chemare cu dragoste și devotament pentru ridicarea bisericii și a instituțiilor ei la culmea chemării lor. — **Raportor.**

Un francez despre unguri

Scriitorul parisian, de Flers publică în Figaro un articol, unde spune câteva crude adevăruri despre unguri. Și sfârșește cu următoarele cuvinte:

Toate instinctele despotice ale poporului unguresc, toate atitudinile sale odioase, toate ipocriziile sale premeditate, le pune în orice moment numai în serviciul cauzei naționale.

Prea autoritar ca să discute, impune; prea orgolios ca să convingă, înăbușă; prea puțin numeros ca să asimileze, oprimă.

Toți maghiarii, fără ca o singură dezertare, fără ca o singură ezitare să se producă, rămân în orice împrejurare uniți cu toții, vag dar profund, se simt complici la aceeași crimă, pe care o comit de secole, menținând în cea mai îngrozitoare servitute popoare mai slabe și care nu renunțaseră nici la rassa, nici la limba, nici la idealul lor.

Dar Victor Hugo a spus-o:

«Totdeauna vine ceasul, în care popoarele apăsate se ridică și lumea se ridică de partea lor». Ceasul a sosit.

Dl Iorga în Cernăuț

Expulsatul fostei Bucovine austriace, dl N. Iorga, a sosit la Cernăuț, pentru a participa la sărbătorirea de trei ani dela intrarea noastră în război în scopul împlinirii idealului național.

Din conferința ținută de dl N. Iorga, cu acest prilej, în sala teatrului comunal din Cernăuț, publicăm, după Bucovina, următoarele părți:

Care a fost situația Bucovinei în viața generală a poporului românesc? Și până a ajunge acolo vă voi povesti că azi am vizitat universitatea din Cernăuț.

Ca și pretutindeni în clădirile austriace, așa și aici în chiliile unde erau cărți, m'a izbit un miros de mucegai. Era mucegaiul morții. Căci totdeauna, a doua zi după ce se prăbușea ceva mirosea a moarte, de oarece Austria de mult era în putrefacție.

Autonomia bucovineană nu poate fi pusă niciodată cu autonomia Ardealului, a Bănatului, de oarece Bucovina a făcut totdeauna parte integrală din pământul Moldovei, nu a fost niciodată ducată.

Ardealul a avut un voevod român, pe când Bucovina niciodată, căci vovezii nu erau ai țărișoarei acesteia, ci ai Moldovii.

Încă din veacul al 13-lea se înființează o singură țară pentru români. Ungurii în Ardeal au numit vevodat. În anul 1013, Domnul din Argeș, se numia *Domn a toată țara românească*. Prin urmare iredentismul datează dela anul 1013, căci s'a instalat Domn al țării românești. Și țaran a fost cel întâi domn al țării românești la 1013. Țărani au fost totdeauna. Tot așa de săraci ca și poporul, se deosebeau doar că aveau o casă mai bună de peatră, nu doar ca să aibă fast, ci ca să fie mai bine apărați; abia mai târziu Domnii își făceau cetăți.

Și niciodată, orcât ați vrea dv. de aici să vă numiți *bucovineni*, nu puteți fi așa, pentru că sânteti moldoveni. Întrebați pe orice țaran care întâlniți în cale aici, și în Basarabia, și îi va răspunde: «Sânt moldovan».

Prin urmare, oricât ar susține cineva că Austria aducând cultură sau civilizație aici are un drept cât de mic asupra acestui pământ, nu poate dovedi și susține până la sfârșit, pentru că oricât s'a străduit Austria să imprime sufletul ei, arta ei, a rămas zădarnică, de oarece s'a lovit totdeauna de instinctul poporului și de conștiința intelectualilor.

Deși Austria a avut administrația cea mai bună, totuși s'a descompus, pentru că statele nu trăesc prin combinațiuni cât de chibzuite, ci prin puterea de vitalitate. De aceea noi românii, am făcut în câteva decenii, spontan, ceace alte state nu au putut crește în veacuri.

Austria a intrat în descompunere odată cu închiderea ochilor pe veci a împăratului Iosif II.

Austria cea veche a fost o fundație catolică; a fundație a călugărilor catolici. Austria e un stat clădit din misionari. Austria cea veche era o mică cetate feudală. Viena târziu de tot a ajuns să aibă importanță.

La 1013 Voevodul a toată țara românească se numea Domn. Și Domn vine dela cuvântul latin Dominus, care înseamnă țaran. Deci, Domn înseamnă puterea imperială. Și atât de mult le era puterea și dragostea de pământ, încât Vovezii din Argeș, în timp de 70 ani au ajuns să stăpânească din Carpați și până la Dunăre.

Baia, satul mic de lângă Folticeni, a fost cea întâi capitală a Moldovei. Și cei întâi Domni moldoveni au ajuns să stăpânească din Carpați până la valurile Mării negre la Cetatea albă. În toate luptele Domnii n'au avut niciodată o alianță cinstită; toți nu ni-au fost prieteni, afară de francezi, cari au murit pe toate fronturile și mai cu seamă pe malurile Siretului, la Mărășești. Totdeauna am dat probă că putem trăi și vom trăi prin noi înșine.

În veacul al 17-lea regele Ion Sobieschi, țaran slav, se întinde asupra Moldovei, cu gândul de a smulge o parte din Moldova, dar a fost bătut.

Între anii 1670—1680 s'au făcut colonizări în regiunea Cameniț. La 1670 Pașa turc din Hotin de asemenea a adus coloniști, stabilindu-i împrejurul acestui oraș.

Regele Sobieschi a desființat granița dintre Galiția și Moldova.

Colonizatorii ruteni, s'au așezat în număr mai mare în partea de Nord-Vest a Moldovei, pierzându-se cu anii în mijlocul țăranilor moldoveni.

Tot așa și cu celelalte naționalități în număr mult mai mic. Dovadă că nu a rămas nici o urmă care se arate influența culturii și obiceiurilor străine. În mănăstirile noastre din Bucovina, cum ar fi Sucevița, în frescurile ce împodobesc zidurile se descopere influența picturii italienești dintre anii 1580—1590, pictură al cărei reprezentant era Giotti. Dacă cercetăm și mai departe așezămintele mănăstirești găsim aceleași urme de artă națională: la Sucevița, Sola Dragomirna, Slatina, mănăstirile Neamțului până la marginile Bănatului.

Anul 1775 a creat o individualitate ca s'a chemat Bucovina. Intențiunile Austriei de a ocupa Moldova până la Siret, la Roma și mai departe până la Prut. Numai cu Bucovina nu se puteau mulțumi pretențiunile Austriei, care cereau o Moldova întreagă.

Ca încheiere d. prof. Iorga spune, că scormoni viața românească înseamnă a găsi în Moldova o cultură originală, artă veche, documente și alte urme specifice poporului nostru.

Serbări naționale

Ni-au venit târziu amănuntele asupra chipului cum s'au desfășurat serbările de la Călugăreni, locul veșnic neuitat în care bărbăția românească sub Mihai Vodă Viteazul a înfrânt mândria turcească.

La 13 August st. v. s'au împlinit 384 de ani, de când o mână de ostași își aparau, în fața zidului lui Sinan Pașa, «sărăcia, și nevoile și neamul», cum cu o sută și ceva de ani mai înainte, o spunea Mircea Vodă acelorași turci.

Dar, pe lângă acest fapt, Călugărenii și Neajlovul aduc în acest an amintirile unui eroism foarte aproape de zilele noastre. Acum doi ani aproape, pe Neajlov, românul a înfrânt avântul unor alți năvălitori, cari, dacă în parte veniau tot pe vechile cărări ale lui Sinan-Pașa, — *turcii nemernici și bulgarii* cum îi știm, — alături cu aceștia se aflau «*pumnii*» celei mai neînfrânate porniri răsboinice.

Acolo, în valea umedă a Neajlovului, cu toată victoria lor târzie și costisitoare, noi am biruit, micșorându-le numărul, stavilindu-le avântul, zugrăvindu-le înainte aceea ce poate nu cunoșteau de ajuns; icoana ostașului român pe care n'au mai uitat-o până când după hotărâta înfruntare de pe Siret, au fost siliți să plece.

S'a făcut slujbă dumnezească pentru odihna sufletelor celor de demult și celor de curând căzuți, — și din pulbere se vor fi înfrățit cele două oștiri de umbre, depărtate prin curgere a patru veacuri.

Nădăjduim că cei ce culegem roadele generațiilor jertfite vom ști cum să răscumpărăm această supremă binefacere, printr'o neadormită strajă în ziua de azi și cea de mâine. (St. T.)

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Mateiu.

(Urmare)

Și întâmplarea făcuse, ca cel dintâi să fie citit păr. I. Agărbiceanu. Cu oala în mână, el scoborâ îngândurat și apropiindu se de cazan spune cu atâta tristeță: «pentru 6 suflete». Un fior de jale îmi săgetase sufletul, doamna Septimiu Albini își întorsese capul ștergându-și ochii umeziți, iar bejenarii se priveau cutremurați de această scenă dureroasă. La ce zile a ajuns luminatul scriitor al Ardealului! Să umble cu oala pe uliți pentru hrana copilașilor săi. Condeii lui înțelept, nu-i mai era aici de nici un folos. Cine să-l înțeleagă, cine să-l răsplătească?

Mâncarea la cazan a ținut abia trei zile, căci pribegii au fost poftiți să se îngrijească fiecare de hrana sa cum va ști. Astfel am fost nevoiți să ne pregătim mâncarea pe la gazde. Alergam prin satul întins după pâne, ouă, lapte, carne, cari se căpătau anevoie și cu prețuri

mari. Câțiva înși și-au întocmit o bucătărie de obște, unde preotese de-ale noastre fierbeau mâncări bune. Cei mai mulți se înțelesesă cu gazdele de-a primi zilnic borșul obișnuit.

Într'o zi îl văd pe Agărbiceanu cu doi studenți la cazarma părăsită din mijlocul satului, adunând cărămizi și bucăți de tînchea ruginită, din cari înjghebă într'un colț al curții o plită amărâtă. Aci avea să pregătească doamna hrana celor opt suflete. Agărbiceanu umbla după găteje de salcă pe părăul satului apoi se așeză lângă «plită» și sufla mereu în focul ce-i umplea ochii de spuză și de fum usturător.

L'am găsit adeseori în această stare și sufletul mi se umplea de durere neobicinuită. Ne gândiam la greutatea traiului mai ales pentru timpul iernii și începurăm să ne sfātuim asupra nevoii de organizare. Dar grija aceasta de viața noastră, ne-a adus mânia celui ce era însărcinat să ne povățuiască și ea s'a descărcat în cuvinte de necuviincioasă muștrare peste capetele preoților încărunțiți în cinste. Nici vrednicul luptător al neamului, Septimiu Albini, n'a fost cruțat de aceste izbucniri pătimașe.

Ne-am călcat pe inima însângerată și aștep-

tam răbdători măsurile făgăduite. În nădejdea lor mântuitoare deodată ne izbește o durere nebănuită. Soacra învățătorului Vasile Fărcaș din Săcele încetează din viață în vârsta de aproape 60 de ani. Sărmană bătrână! Ai plecat deacasă cu oștile României, urmând drumul lung al pribegiei. Te ducea și pe tine credința sfântă în izbânda neamului, dorul de-a prăznui împreună cu toți năcăjiți ziua slobozeniei Ardealului. Ai îndurat alături de fiica și ginerele tău toate chinurile pribegiei și când te-ai așezat în Moldova, credeai că durerile s'au potolit și ceasul întoarcerii la casa ta nu mai e departe. Un an de zile ai tors firul acestui vis, ca atâția dintre noi, și-când să-l vezi aievea, soartea te silește să treci Prutul și să pribegesti departe prin Rusia cu inima obidită.

Bolnavă ai pornit la acest drum lung, dar nu te gândiai la moarte. Și iată că Dumnezeu te-a chemat la sine, fără a-ți mai putea vedea vatra după care ți se frângea sufletul. Te-ai stins aici în Gruscaia, fără mângăiere. În ziua de 17 August cei trei preoți te-au prohodit după rânduiala noastră.

(Va urmă).

Audiențe. Maiestatea Sa Regele Ferdinand a primit în audiență la 10 l. c. în castelul dela Sinaia pe domnii Take *Ionescu*, Teodor *Mihali* și Iuliu *Maniu*.

CONCURS

Ministerul de Instrucțiune și Culte București, prin adresa la Nr. 62 a făcut cunoscut societății Ocrotirea Orfanilor de război secț. Sibiu, că a luat hotărârea să repartizeze în școlile elementare de agricultură un număr de 70 orfani, ear în școlile de economie casnică 50 orfane.

În urma acesteia comitetul județean Sibiu provoacă pe mamele și tutorii orfanilor a-și înainta cererile cu următoarele certificate:

1. Certificat că are cursul primar, complet terminat.

2. Certificat că are vârsta aproape de 14 ani.

3. Certificat că sunt sănătoși și fără defecte corporale.

4. Să aibă haine, încălțăminte, rufărie pentru corp, cel puțin 3 schimburi și necesariile pentru pat. De preferat sunt orfani de ambii părinți. Pot fi în asemenea cazuri chiar frați și surori.

În interesul orfanilor, rugăm să se trimită cât mai în grabă cererile, la adresa d-nei *Letiția Dr. Bologa*, Str. Șaguna Nr. 6.

Comitetul județean Sibiu al Societății pentru ocrotirea orfanilor din război.

Exproprierea în vechiul Regat

Domnul I. G. Duca, ministrul agriculturii într'un interview acordat ziarului «Dacia» spune că exproprierea se face în chip cât se poate de mulțămitor și de grabnic. Din punct de vedere juridic comisiunile județene de revizuire care fixează porțiunea de expropriat și prețurile, și-au isprăvit lucrările iar la 1 Octomvrie vor începe să funcționeze comisiunile regionale.

60 la sută din moșiile expropriate nu vor mai trece prin comisiunile regionale, de oare-ce parcelarea făcută de comisiunile județene n'a ridicat nici-o nemulțumire.

Din punct de vedere practic, cele două milioane hectare expropriate au trecut încă din Martie în folosința sătenilor prin mijlocirea obștiilor.

Atât proprietarii, cât și țărani sunt cât se poate de concilianți. Parcelările merg mai încet din pricina lipsei de instrumente și de personal tehnic. Pentru a acoperi lipsurile în personal s'au făcut școli de topometri menite să dea un personal numărös și bine pregătit.

Se crede că până la toamnă se va termina cu exproprierea definitivă a 200.000 hectare.

Știrile zilei

Aviz. Inscrierile la școala comercială superioară gr. or. română din Brașov pentru anul școlar 1919—1920 se fac în 1—4 Oct. n. a. c.

Răspunsul Reginei. «Dnelor Emilia și Felicia Rațiu, Sibiu. Induiosată de bunele Dvoastră cuvinte, Vă mulțumesc călduros și fac asemenea cele mai bune urări pentru Dvoastră. MARIA.

Această telegramă a primit-o Dna Dr. Emilia Rațiu dela M. S. Regina României Maria, drept răspuns la Telegrama de felicitare ce i s'a trimis din prilejul onomasticeii Sale.

Generalul Petala, comandantul corpului de armată 6 în Cluj, este numit comandant militar al Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene de sub administrația Consiliului dirigent. Generalul a sosit la Sibiu, unde își are sediul.

Cultul lui Iuda. — Nu de mult cetățenii orașului Tambof din Ucraina se hotărâră să ridice o statuie lui Iuda Iscariotul, vânzătorul lui Hristos.

Se pare că nu e un fenomen de bolșevism. În acest Orient al Europei sunt secte religioase care adoră pe Iuda, pe motivul că dacă n'ar fi fost trădarea lui, omenirea n'ar fi fost salvată de divinul învățător. (Sf. T.)

Mitropolitul Moldovei a dat o circulară către preoți rugându-i să răspundă în memorii: Ce s'a petrecut în cuprinsul comunei de la începutul războiului până la sfârșit;

Ce impresie a produs în popor și cum a fost primită vestea despre intrarea noastră în război;

Câți oameni au fost mobilizați și porniți la război;

Câți s'au întors înapoi;

Câți au murit în război;

Câți au fost căsătoriți;

Câți invalizi sânt în stat, și

Câți copii au rămas orfani.

Cutremur de pământ se anunță din *Valparaiso* (Valea Paradisului) în America de sud. S'au prăbușit numeroase case. Sânt mai multe sute de morți, jertfe ale catastrofei, în acest oraș înflorit american.

Teatrul Național din București și-a deschis stagiunea Sâmbătă în 6 Septemvrie 1919 cu *Vlaicu Vodă*, dramă în versuri în 5 acte de Al Davila.

Dela poliția de stat din Sibiu. Sânt invitați toți străinii cari se află în acest oraș, și cari până acuma nu s'au prezentat la poliție spre a primi bilete de liberă petrecere, să se prezinte fără întârziere în sala de ședințe a consiliului orașesc. Contravenienții vor fi amendați în baza ord. Minist. 8272.

Electorație. Bucovina va fi reprezentată în cameră prin 26 deputați, în senat prin 14 membri. Numărul județelor în Bucovina este 11, care aleg dela 1 până la 3 deputați și câte un senator.

Transilvania, Bănatul și ținuturile ungurene vor fi reprezentate prin 293 deputați și 82 senatori.

Trofee. La statua lui Mihai Viteazul și în fața palatului regal din București sânt expuse trofee din luptele de pe Tisa.

Din zilele învierii neamului, sau: Măreța adunare dela Alba-Iulia din Decemvrie 1918, este cartea în care se descrie cu mult avânt poetic unirea Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramurășului cu Țara mamă. Autorul, care semnează cu pseudonimul Z. Sandu, și care este cunoscut din lucrările publicate în Crai Nou și alte publicațiuni, ne dă o lectură potrivită nu numai pentru oamenii timpului de astăzi, ci și pentru cei ce vor vdi după noi. Cartea a apărut în editura Librăriei Săteanului în Săliște. Costă 2 Lei, prin poștă 2.50. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană.

Femei — deputați. În adunarea națională dela Weimar se găsesc 37 femei deputați, dintre care 20 sânt social-democrate, 6 fac parte din partidul centrului, 1 național-liberală, și 2 afară de partide. Femeile acestea desfășoară o vie activitate și iau parte la toate desbaterile mai însemnate.

Gaz de moarte. Generalul burilor, *Bota*, care aduse mare rol în războiul englezo-bur, a încetat din viață.

Târg de toamnă în Sibiu se va ține în modul următor: Târg de vite și de cai 13 Septemvrie; Târg de marfă în 15 Septemvrie 1919.—Tot meseriașul și comerciantul, care voințe a vinde marfă în târgul de marfă e dator a aduce cu sine atestatul de meserie (ordine ministerială de comerți sub Nr. 38595. VIII. d. a. 1901.)

Protopresbiterul Vasile Dămianu și meseriașii. Dl Alexandru Draia și soția sa Letiția n. Pantea din Brad, în semn de recunoștință și iubire față de mult regretatul lor naș și vrednic protopresbiter V. Dămianu pun temei cu cor. 100 la «*Legatul Vasile Dămianu pentru ajutarea copiilor săraci din protopresbiteratul Zarand aplicați la meserii.*» Legatul se atașază la *fondul Episcopul Nicolae Popea* pentru masa învățăceilor meseriași și va spori din darurile cu deosebire ale preoților și credincioșilor păstoriți cu iubire părintească de zelosul și inimosul fost protopresbiter V. Dămianu. Pentru prinos implorând odihnă lină decedatului, exprimă sincere mulțămite: Vic. Tordășianu, prezidentul Reuniunii meseriașilor români sibieni.

Tarifă poștală. Pentru mandate poștale:

Până la	25 cor.	25 fil.
" "	50 "	50 "
" "	75 "	75 "
" "	100 "	1 cor.
" "	200 "	1.50 "
" "	300 "	2.— "
" "	400 "	2.50 "
" "	500 "	3.— "

(Adausul adecă: 20 fileri.)

Pentru scrisori:

Cartă poștală 20 fil.

Scrisoare (până la 20 gr.) 20 fil.

Taxa de recomandare 50 fil.

Blanchetă de telegramă 10 fil.

Telegramă, un cuvânt 16 fil.

Apa de beut. Dela consiliul comunal sibian primim: Cercetarea bacteriologică a apei ozonate din apeductul nostru arată că *nu* conține bacterii primejdioase sănătății. Cu toate acestea, în considerarea cazurilor de tifus dela Rășinar, se recomandă publicului să fearbă apa de beut.

Ziar nou. În Săliște în editura Librăriei Săteanului apare «*Cuvântul Poporului*» foaie culturală-politică. Condeiele cunoscuților și apreciaților scriitori Dr. I. *Lupaș*, A. *Banciu*, și Dr. C. *Bucșan* îi asigură roade binecuvântate pentru consolidarea *României-Mari*.

Critica. A apărut: Ilustrațiunea Română de actualitate, Nr. 11, cu material variat și interesant. Din numeroasele ilustrațiuni amintim: Suveranii în călătoria prin Ardeal, ministru Mărzescu, Delavrancea, Alfred Moșoiu, eroul căpitan Gheorghiu și multe portrete. De vânzare în librării.

Lângă o sobă istorică. — Era 12 Mai 1912, când Kaiserul vizita Alsacia-Lorena, oprindu-se la Strassburg. Lângă soba salonului de primire, Kaiserul cheamă primarul orașului și cu gesturi nervoase îi spunea ceva la ureche. Ce se întâmplase? Ce-i spunea? A doua zi *Matin* publica secretul, «Covorbirea misterioasă». Destăinuirea făcu mare șmot în Reichstag. Azi, pe soba ceea stă înfiptă următoarea inscripție:

Aici la 12 Mai 1912

Wilhelm II, regele Prusiei,

Impăratul Grmaniei,

Pronunță aceste cuvinte:

«Lucrurile în Alsacia-Lorena nu mai pot merge așa. Dacă nu se schimbă, voi înlătura Constituția și voi alipi provinciile la Prusia. Voi mă cunoașteți numai dintr'o parte, dar mă veți cunoaște și pe cealaltă.»

Sânt tocmai cuvintele ce le spuse împăratul primarului. Inscripția, devenită acum un document istoric, s'a pus la 31 Decemvrie 1918, de către Alsacieni, în prezența autorităților și cu multă pompă. Sf. T.

Cărți și reviste

«Din zilele învierii neamului» sau: Măreța adunare dela Alba-Iulia, unde s'a hotărât unirea Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramurășului cu România mamă, — a apărut acuma în editura Librăriei Săteanului. Cartea e scrisă de cunoscutul scriitor Z. Sandu, care în paginile revistei «Craiu Nou» ne-a dat adevărate po-doabe literare. În format mare pe o întindere de 74 pagini autorul într'o limbă frumoasă literară ne zugrăvește cele mai înălțătoare momente din viața poporului românesc dând totodată și vorbirile ținute de fruntașii neamului la această măreță adunare.

Această carte costă numai 2 Lei, iar dacă să expediază prin poștă costă 2.50 Lei. Comenzile se pot face prin o carte poștală, iar banii se pot trimite prin poștă. Revanzătorii primesc rabatul convenit.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

În curând: *Sadunah, dansatoarea parisiand* film senzațional și nou adus din București.

Inceputul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă și Duminecă: *Sclava*, mare dramă în 4 acte.

Inceputul la ora: 9 seara.

Nr. 74/1919.

(264) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din Batiz în protopresbiteratul Hunedoara, în senzul ordinului consistorial din 8/21 August a. c. Nr. 5927 Școl., se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 400 cor. dela biserică, 200 cor. din fondul cultural, iar restul salariului votat deja dela stat. Cvarțir în natură, lemne de foc și grădină.

Învățătorul ales este îndatorat a conduce copiii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Cererile instruite conform normelor în vigoare se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul arătat, iar concurenții sânt poftiți a se prezenta înainte de alegere la sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 15/28 August 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hunedoara.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Nr. 552/1819.

(265) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al treilea învățătoriu dela școala confesională gr.-or. română din Ucea de sus, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, se publică concurs termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele prescise de lege și anume 300 cor. anual din cassa bisericii iară restul precum și toate adausele din ajutoriul dela stat.

Relut de grădină 20 coroane.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu se-și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare, la oficiul protopresbiterat gr.-or. al Avrighului în Avrig (poșta Avrig județul Sibiu) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în comună în vre-o Duminecă s'au Sărbătoare, spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 18/31 August 1919.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Cădea
protopop.

Nr. 237/1919

(263) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II Șasa din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Dădea, se escrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele din coala B. pentru congruă, cu reserva din § 26 a Regul. pentru parohii care asigură văduvei venitele de jumătate din parohie pe un an.

Comitetul, având în vedere trebuințele mai nouă ale preoților, promite a face la trebuință unele îmbunătățiri de salar și a zidi și locuința preoțească.

Concursele, înzestrate cu documentele recerute de stat. org. și regul. pentru parohii, sunt a se înainta în termenul deschis acestui oficiu protopresbiterat, iar concurenții — între marginile prescise de regulament — se vor prezenta și în comună spre a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

În lipsa de concurenți cu cvalificație pentru parohiile de clasa II, se admit și concurenții cu cvalificația parohiilor de clasa III, fără alt concurs. Se invită deci a-și înainta concursele la acest post de paroh și candidații cu cvalificație pentru parohiile de clasa III.

Ofenbaia (Baia-Arieș), 19 Iulie v. 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial concernent:

Vasile Gan
protopop.

**Bande colorate
(Farbbänder),**

pentru toate sistemele de mașine, se găsesc de vânzare la

F. SCHNEIDER

Sibiu, Promenada Bretter.

(267) 1—2

Nr. 248/1919 prot.

(259) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului a VII-lea de învățător la școala noastră confesională din Săliște se escrie în conf. cu ord. cons. Nr. 1357/1919 Școl. concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele normate prin lege.

Dela concurenți se cere desteritate muzicală și destoinicie de a conduce corul Reuniunii de cântări din loc.

Petenții își vor înainta cererile de cocurs în termenul fixat subsemnatului oficiu protopesc.

Săliște, 30 August 1919.

Dr. Dumitru Borcea.
conduc. oficiului protopesc.

Nr. 246/1919 prot.

(260) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din Tilișca, protopopiatul Săliștei, se publică în conform. cu ord. cons. 5816/1919 Școl., concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul prescise de lege cu toate adausurile sistemizate, plătitil parte din fondul școlar — lunar în mod anticipativ — parte dela stat.

3. Relut de cvartir în bani conform legii.

3. Relut de lemne 30 Cor.

4. Relut de grădină 20 Cor.

Învățătorul ales, pe lângă prevederea instrucției în școală, — este îndatorat a coduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei sfânta liturghie.

Preferiți vor fi cei cu cunoștințe muzicale și cari vor fi în stare să formeze cor.

Tilișca, la 15 August.

Petru Juga
par. președ.

George Păcura
secretar.

Văzut:

Săliște, la 16 August 1919.

Oficiul protopresbiterat:

Dr. Dumitru Borcea
cond. oficiului protopesc.

Ad. 654/1919

(261) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al 3-lea ca învățătoare la școala noastră ortodoxă română din Mândra, tractul Făgăraș se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariul prescise de lege — ce se solvește 100 cor dela parohie, ear restul dela stat cu toate adausele sistemizate — cvartir natural sau banii prescisi.

Învățătoarea aleasă conduce copilele la biserică și pre cele dela școala de repetiție.

Doritoarele de a ocupa acest post să-și înainteze cererile cu documentele subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Oficiu protopresbiterat român ortodox în conțelegere cu comitetul parohial.

Făgăraș, 18 August 1919.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 270/1919.

(268) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante, de învățător dela școlile noastre confesionale, din parohiile: Blăjeni—Criș, Blăjeni—Grosuri, Blăjeni—Plai, Bulzești de sus (al 2 lea post) Bulzești de jos, Cănel, Crăciunești, Criștor, Hertegani (2 posturi), Luncoiul de sus, Mesteacăn și Podela protopopiatul Zarand — se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salariul prescise de lege, cu toate adausurile sistemizate.

2. Cvarțir în natură și bani de cvartir conform legii.

Cel ales e dator Dumineca și în sărbători să ducă elevii la biserică și a cânta cu ei liturgia, de asemenea, are datorința de a prevedea și școala de repetiție.

Doritorii, de a ocupa aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute, de lege subsemnatului oficiu protopresbiterat având a se prezenta și în parohie spre a-l cunoaște și poporul.

Oficiul protopresbiterat ort. or. al Zarandului.
Brad, la 5/23 August, 1919.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 272/1919.

(266) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător din comuna bis. Ponor, protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele: Salar în bani 600 cor. relut de grădină 20 cor. relut de lemne și locuință în natură. Restul până la sumele prescise de lege se plătește din ajutorul de stat avut și până aci.

Alesul învățător propune și religia și conduce în Dumineci și sărbători elevii în corpore la biserică și cântă cu ei răspunsurile liturgice.

Concursele, înzestrate cu toate documentele prescise, se trimit oficiului protopresbiterat subscris. Concurenții în vre-o Duminecă ori sărbătoare să se prezinte și la biserică, spre a cânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia (Baia—Arieș), 20 August, 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopresbiter.

(273) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Stărciu, cu filia Prie din protopopiatul Unguraș să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt pe lângă ștolele uzuale în acest ținut 1/2 miertă de cucuruz și o zi de lucru dela fiecare casă, precum și întregirea salariului dela stat.

Rugările de concurs dimpreună cu documentele prescise să se trimită în termenul deschis subscrisului, iar concurenții pe lângă observarea restricțiunilor din Regulamentul pentru parohii să vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta resp. a oficia și a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Unguraș, 10/23 August 1919.

În conțelegere cu comitetul parohial din Stărciu.

Ioil Ghiurițan
adm. protopesc.

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în
Tipografia arhidiecezană din Sibiu.